

in prosto voljo. Duša ga dviguje k svojemu in vseh stvari stvarniku, kateremu je lahko vedno bolj podobna. V duši se odséva božja modrost, dobroti in mogočnost, kakor se odséva v rosnej kapljici rumeno solnce, da-si le malo, a vendar vedno čisto in svitlo. Bog, ki ni začel in ne bo jenjal biti, dal je človeku neumrjočo dušo, ki je ustvarjena po njegovej podobi. Duše ne moremo videti, ker je nevidna. Stanuje v človeškem telesu. Brez duše bi ne mogli misliti ne živeti. Zatorej nam je treba skrbeti najpred za dušo in potem še le za teló.

(Iz knjižice „Podučno berilo.“)

Krk in Krčani.

Krk je domače imé otoku, kateremu Lahi in po njih drugi Evropljani pravijo Veglia. Na tem otoku živi blizu do 17.000 ljudi ter ima med vsemi kvarnerskimi otoci največ prebivalcev. Temni, visoki gozdi, ki so segali do morskih bregov, zalšali so njega dni Krk, a splavali so po vodi. Izmed vseh kvarnerskih otokov je Krk za kmetijstvo najbolj pripraven, zatorej se tudi ondu ljudje s kmetijo najbolj pečajo. Orodje jim je prosto in starodavno, kakor je bilo pred 1000 leti; za umeteljno obdelovanje se nihče ne zméni in ga tudi nihče ne pozná; vse iznajdbe in véde nadomestuje pridna roka. Zemlja je rodovita, le sem ter tjà nekoliko preplitva, da jej je mnogo dežja treba. Olja in vina na otoku ne raste preveč. Velika nadloga za otočane in večkrat zelo škodljiva za sadeže je silna burja. Velika nesreča je tudi toča, ki se pogostoma usiplje. Krčani imajo velike črede lepih ovac; pod južnim nebom in blagodejnim zrakom zorí najslajša trava; zato pa je tudi ovčje mesó v tem kraju prava slaščica, da ga ljudje nad vse drugo cené; drugače pa imajo v jedí ta-le red: V kosilo jim je turšična kaša, zabeljena s svinjskim salom, le malokje z maslom; v južino zelje in krompir z ovčjim mesom, za večerjo ravno to, pa tudi krompir s solato in svinjetino. Tudi močnate jedí radi jedó, posebno si ob nedeljah ž njimi postrežejo. — Zrak je zdrav in čist; tudi ljudje so zdravi, a močnih in velicij je le malo videti. V Evropi se najde težko kraj, da bi se bila ondu stara poštenost tako lepo ohranila, kakor na otoku Krku. Hiše sé malo zapirajo, a vendar je tatvina skoraj popolnem neznana.

J. Terdina.

Na ledu.

Pôtok zakril je pod led si obráz,
Valove šumeče ustavil je mráz;
A dečku veselje na licih žari;
Zadričat na ledu že davno želi.

K potoku koraka, naj tudi sneží,
Poskúsi hoče, če led že drží;
Pogumno se vstopi na zmrznena tlá,
Pogrézne, o grôza! v potoku do dná.

„Na pomoč! že vtápljam!“ kričí na vès glas,
Da slišalo vpitje se v bližnjo je vas;
In sreča! da sosed k potoku snegá,
Predrnega dečka potegne 'z vodé.

Ubožec vès moker domóv pricepljá,
Od mraza se trese, je polhen snegá!
In stářiši hudi ga ostro svaré,
Na led naj se dričat nikar več ne gré!

Ognjeslav Čizelj.